

מסמך רקע לדיון בנושא :
מפקד תנועות הנוער 2002

גרסת אינטרנט

מוגש לוועדת החינוך והתרבות

מטרת המסמך: לסקור את אופן תקצובן של תנועות-הנוער. המסמך מראה כי על-סמך תוצאות מפקד תנועות הנוער, שנערך לאחרונה בשנת 1996, נקבע החישוב של חלק ניכר (60%) מתקציב תנועות הנוער. בנוסף, המסמך מציג את לוח-הזמנים של מפקד תנועות הנוער החדש, העתיד להתקיים בסוף שנת 2002.

בישראל פועלות כיום שמונה-עשרה תנועות-נוער אשר פעילותן מתקצבת על-ידי משרד-החינוך:

- א. תנועות נוער ציוניות ממלכתיות: הצופים העבריים.
- ב. תנועות נוער ציוניות: הנוער הדתי העובד, הנוער הציוני, בית"ר, בני-עקיבא, הנוער הלאומי, המחנות העולים, האיחוד החקלאי, עזרא, מכבי-צעיר, השומר-הצעיר, הנוער העובד והלומד ואריאל.
- ג. תנועות נוער אחרות: פרחי דגל, בנות בתיה, התאחדות הצופים הערבים, התנועה הערבית וצבאות השם.

התמיכה הכספית של משרד החינוך היא למימון הפעילויות הבאות¹: מפעלי קיץ ומפעלים מרכזיים של תנועות הנוער; הכשרה והשתלמויות; מרכזי הדרכה ומחנות קבע; גרעיני התנדבות; פעילויות שוטפות של: חניכים, מדריכים וסניפים; פעילויות שוטפות של סניפי תנועות הנוער בישובים מועדפים.

התקציב הכולל של משרד החינוך לשנת 2000 היה 21,925,739,000 ₪, מתוכם כ-0.2%, שהם 45,847,000 ₪, **מוקצבים לתנועות נוער**² (ראה נספח 1). על-פי הקריטריונים לתמיכה של משרד החינוך, לא יעלה התקציב המועבר על-ידי משרד החינוך לתנועת-הנוער, על 75% מכלל תקציב תנועת-הנוער.

¹ראה: ילקוט הפרסומים, מס' 4744, מיום 26.4.1999, ע"מ 2905-2909.

אופן חישוב ההקצבה הניתנת לתנועות הנוער³:

3% מהתקציב ניתן למועצת תנועות הנוער המאגדת בתוכה את כל תנועות הנוער הציוניות והציוניות הממלכתיות⁴.

יתר התקציב מחולק באופן הבא:

5%	מחולק באופן שווה בין כל תנועות הנוער.
5%	ניתן לצורכי דת. בגין הוצאות בפועל של עד 70% מהעלות הכללית של התנועות לצרכים אלה ⁵ .
30%	מחולק לפי פעילות התנועות ⁶ .
60%	מחולק על-פי גודל התנועה, הנקבע על-סמך החלוקה הבאה: מספר החניכים בתנועה (60%); מספר הסניפים בתנועה (20%); ומספר המדריכים בתנועה (20%) ⁷ .

60 האחוזים מהתקציב, המועברים לתנועות-הנוער על-פי גודלן, מחושבים על-סמך הנתונים שנאספו במפקד תנועות הנוער אשר נערך בשנת 1996 (ראה נספח 2).

מאז שנת 1996 נוספו מספר תנועות-נוער, ובמקביל, נפסקה פעילותן של כמה תנועות-נוער. כמו-כן, ניתן לשער, כי מאז 1996 השתנה מספר החניכים, המדריכים והסניפים בכל תנועות-נוער. בשנת 2002 אמור להתקיים מפקד תנועות-נוער חדש לצורך עדכון הנתונים.

לוח-הזמנים למפקד המתוכנן:

- 6.1.2002 – פגישת נציגי לשכת המדען הראשי עם הגורמים המעורבים בבניית וביצוע המפקד.
- 14.11.2002 – התאריך האחרון לקבלת קבצי הנתונים של המפקד בלשכת המדען הראשי.
- תחילת דצמבר 2002 – סוף פברואר 2003 – אימות נתוני המפקד וביצוע תיקונים על-ידי התנועות.
- תחילת מרץ 2003 – סוף יוני 2003 – בדיקת הנתונים "בשטח" (תשאול חניכים וכו').

²על-פי נתוני שנת 2000, (מנתוני מנהל חברה ונוער) והתקציב הכולל של משרד החינוך. ראה: נתוני הצעת התקציב 2002.

³ראה: ילקוט הפרסומים, מס' 4744, מיום 26.4.1999, ע"מ 2905-2909.

⁴לדברי גבי אירית ברוק, מנהל חברה ונוער.

⁵3% עבור אחזקת בתי כנסת בסניפים, 1% עבור הוצאות במפעלי קיץ, 1% עבור הוצאות בקייטנות.

⁶עד 28% מהתקציב בסעיף זה מיועדים למפעלי קיץ, עד 50% מהתקציב בסעיף זה מיועדים למרכזי הדרכה, עד 2% מהתקציב בסעיף זה מיועדים למחנות קבע, עד 3% מהתקציב בסעיף זה מיועדים לקייטנות של תנועות הנוער, עד 14% מהתקציב בסעיף זה מיועדים לביטוח חניכים (100% מההוצאה הכוללת של הפרמיה לחניך), עד 17% מהתקציב בסעיף זה מיועדים לגרעינים שונים, עד 6% מהתקציב בסעיף זה מיועדים לפעולות חינוך ותרבות לנערים עובדים ולנוער בסיכון, עד 8% מהתקציב בסעיף זה מיועדים לפעילות לגיבוש ולחיוזוק התודעה היהודית, עד 7% מהתקציב בסעיף זה מיועדים לפעילות לקליטת עלייה (ראה: ילקוט הפרסומים). ראוי לשים לב שהתקציב נותן הערכות גמישות של אחוזים ולא מספרים מוחלטים.

⁷חניכים, סניפים ומדריכים בישובים מועדפים מקבלים משקל רב יותר בחישוב התקציב. כמו-כן, תנועות נוער ממלכתיות ותנועות נוער המחנכות לשירות סדיר בצה"ל או לשירות לאומי, זכאיות לתוספת תקציבית.

מקורות

- הלפרין ח., 6.3.01. תנועות הנוער המאושרות ע"י משרד החינוך (מכתב).
- הצעת התקציב של משרד החינוך לשנת 2002.
- ילקוט הפרסומים של משרד החינוך, מספר 4744, מיום 26.4.911.

שיחה

- גב' אירית ברוק – מנהל חברה ונוער, משרד החינוך. שיחת טלפון: 27.12.01.

נספח 1: תקצוב תנועות הנוער בשנת 2000⁸

שם התנועה	תקציב בש"ח
הסתדרות הצופים	8,201,812
נוער עובד ולומד	9,998,202
בני עקיבא	8,862,854
מחנות עולים	1,115,312
השומר הצעיר	2,464,599
נוער לאומי	1,006,862
נוער דתי	1,125,704
איחוד חקלאי	650,000
נוער ציוני	625,612
עזרא	1,160,932
בית"ר	1,626,984
בנות בתיה	1,164,348
מכבי	831,341
נוער ערבי	413,171
פרחי דגל	1,286,109
התאחדות הצופים	1,494,663
צבאות השם	1,537,637

נספח מספר 2: סיכום סופי של המשקל היחסי של תנועות הנוער במפקד 1996, על-פי המדד

המשולב (חניכים, מדריכים וסניפים) לחלוקת 60% מהתקציב המיועד לתנועות הנוער⁹

התנועה	המשקל היחסי באחוזים
הנוער העובד והלומד	26.31%
הצופים	17.11%
בני עקיבא	25.90%
השומר הצעיר	5.83%
ארגון עזרא	3.11%
מחנות עולים	1.68%
בית"ר	3.83%
הנוער הציוני	0.72%
הנוער העובד הדתי	2.47%
הנוער הלאומי	2.33%
צעירי אגודת ישראל	0.60%
האיחוד החקלאי	0.83%
בנות אגודת ישראל	7.46%
מכבי צעיר	1.82%
סך-הכל	100%

⁸ על-פי נתוני מנהל חברה ונוער במשרד החינוך. בנוסף לסכומים המצוינים כאן, 2,085,000 ש"ח הועברו למועצת תנועות הנוער ו-195,000 ש"ח הועברו לתנועות הנוער מהרשויות המקומיות באמצעות משרד החינוך.

⁹ על-פי נתונים שנמסרו על-ידי מנהל חברה ונוער במשרד החינוך, על-סמך הדו"ח הסופי של מפקד תנועות הנוער שפורסם במרץ 1997 על-ידי פרופ' פרלה נשר, המדענית הראשית דאז, של משרד החינוך.